

ע"פ 6098/17 - פלוני נ' מדינת ישראל

פלילי - שיקולי ענישה

פלילי - חוק העונשין - עבירות כלפי קטינים ונכים

פלילי - חוק העונשין - עבירות מין

var MareMakom = "עפ 6098/17 - פלוני נ' מדינת ישראל, תק-על 2018(3), 2810(24/07/2018)";
{p.IDHidden{display:none

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 6098/17

לפני:
כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט י' אלרון

המערער: פלוני

נגד

המשיבות:
1. מדינת ישראל
2. המתלוננת ד'

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי
חיפה מיום 19.07.2017 ב-תפ"ח
31422-12-16 שניתן על ידי כב' השופטים:
סג"נ ר' שפירא, סג"נ א' אליקים, ו-ת' נאות-פרי

תאריך הישיבה:	כ"ב בתמוז התשע"ח	(05.07.2018)
בשם המערער:	עו"ד יאיר נדשי	
בשם המשיבות:	עו"ד נגה בן סידי	

עמוד 1

גב' ברכה וייס

בשם שירות המבחן
למבוגרים:

פסק-דין

השופט י' אלרון:

1. המערער הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של מעשה סדום במשפחה, לפי סעיפים 351(א) ו-347(ב) בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); וכן מעשה מגונה במשפחה, לפי סעיפים 351(ג)(2) ו-348(ב), בנסיבות סעיפים 345(ב)(1) ו-345(א)(1) לחוק העונשין.

בגין הרשעתו בעבירות אלו הושת על המערער עונש של 10 שנות מאסר בפועל; מאסר מותנה לתקופה של שנתיים לבל יעבור אחת מעבירת המין בהן הורשע או עבירת מין מסוג פשע בתוך 3 שנים; ופיצוי למתלוננת בסך 75,000 ש"ח.

2. המערער ביצע את עבירות המין בביתו ד', ילידת 2001 (להלן: המתלוננת) במהלך השנים 2010-2012, בהיותה קטינה.

המסכת העובדתית שבכתב האישום המתוקן (להלן: כתב האישום) מגוללת בפנינו את סיפורה של ד', אשר עוד בהיותה תינוקת נפרדו דרכיהם של המערער ואמה, והיא נותרה להתגורר בדירתם המשותפת של אמה ובן זוגה. המערער אף הוא נישא בשנית, ובתו ד' נהגה להתארח מפעם לפעם בביתו.

המערער ביצע את העבירות המיניות במתלוננת במספר רב של הזדמנויות, כאשר ביקרה בביתו או כאשר נהג לבקרה בבית האם.

כמפורט בכתב האישום, המערער הפשיט את המתלוננת מבגדיה, ליטף בידיו את חזה, את ישבנה ואת איבר מינה, וזאת שלא בהסכמתה החופשית ולשם גירוי וסיפוק מיני, וכן נשכב על המתלוננת, ובמקרים מסוימים, נצמד לצד גופה וחיך את איבר מינו באיבר מינה ובישבנה.

באחד המקרים נשארה המתלוננת לישון בביתו של המערער, ובשעה שבת זוגו וילדיו ישנו, ניגש למיטה שבה ישנה המתלוננת, ליטף אותה בכל גופה, הוריד את מכנסיה, וניסה להוריד גם את

תחתונה. משהתעוררה המתלוננת משנתה, התנגדה וביקשה מהמערער לחדול ממעשיו, המשיך הלה ונגע בגופה ובאיבר מינה, ללא הסכמתה החופשית ולשם גירוי וסיפוקו המיני.

באירוע נוסף, ביקש המערער מהמתלוננת שתמצוץ את איבר מינו עת שהה עמה ביחידות בביתו. לאחר שסירבה לבקשתו, אמר המערער למתלוננת שקנה לה טלפון סלולארי ונעליים ועליה להיענות לבקשתו אם ברצונה לקבלם. משהתמידה המתלוננת בסירובה, הכניס המערער את איבר מינו לפיה שלא בהסכמתה החופשית. בהמשך, ביקש המערער מהמתלוננת להכניס את איבר מינו לפיה פעם נוספת וצילם אותה בעת שעשתה כדבריו.

ההליך בבית משפט קמא

3. מחוות הדעת של המרכז להערכת מסוכנות, אשר הוגשה בהסכמת הצדדים בשלב הטיעונים לעונש, עלה כי המערער הודה בביצוע העבירות באופן "פורמאלי וחלקי", תוך המעטה בחומרתן ובמידת אחריותו לביצוען. כן נכתב בחוות הדעת, כי לא ניתן לשלול בעניינו של המערער משיכה מינית פדופילית, וכי רמת המסוכנות המינית הנשקפת ממנו היא בינונית.

4. מתסקיר שירות המבחן שהוגש לבית משפט קמא עלה כי המערער קיבל אחריות על מעשיו, הביע צער וחרטה עליהם והכיר בפגיעה שנגרמה למתלוננת. לצד זאת, מאחר שהמערער שלל את האפשרות לשילובו בטיפול ייעודי לעברייני מין, כמו גם לטיפול בהתמכרותו לסמים, המליץ שירות המבחן על ענישה "מוחשית ומרתיעה", ועל פיצוי כספי למתלוננת.

5. בתסקיר נפגעת העבירה, אשר הוגש אף הוא לבית המשפט, פורטו ההשלכות הקשות של מעשי המערער על המתלוננת. מהתסקיר עלה כי המתלוננת חוותה קשיים נפשיים, משפחתיים, חברתיים ולימודיים משמעותיים בעקבות הפגיעה וחשיפתה. כן צוין כי המתלוננת זקוקה לקבלת טיפול מקצועי לתקופה ממושכת, על מנת להמשיך לתפקד בצורה יציבה.

6. בגזר דינו תיאר בית משפט קמא את המעשים המיניים אשר בגינם הורשע המערער בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, תוך שציין את גילה הצעיר של המתלוננת, שהיתה בת 9-11 שנים בלבד בעת ביצוע המעשים, והדגיש את עובדת ניצול המפגשים עמה בעקבות פרידתו של המערער מאמה לצורך ביצוע העבירות במקומות שונים ובהזדמנויות שונות.

בית המשפט תיאר בהרחבה את הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי המערער, בהם

פגיעה חמורה וקשה בשלומה של המתלוננת, בפרטיותה, בשלמות גופה, בחינוכה, בתפיסתה את התא המשפחתי ובביטחונה האישי. בהקשר זה, קבע בית המשפט כי המערער "הפר את חובותיו כאדם, כבגיר וכאב".

בהתייחס למתחם העונש ההולם, קבע בית המשפט קמא כי יש לראות את מסכת האירועים בכללותה כאירוע אחד מתמשך, תוך יישום ההוראות המתייחסות לריבוי עבירות כפי שהוגדרו בסעיף 40ג לחוק העונשין, זאת בשל אופיים הדומה של המעשים ושל נסיבותיהם, ולנוכח הזיקה ההדוקה שבין אירוע אחד למשנהו. לצד זאת נקבע כי יש ליתן משקל לכך "שעסקין באירוע אחד הכולל מספר רב של מעשים במשך תקופה ממושכת".

7. בהתייחס לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות צוין כי יש להתחשב בעובדה שמדובר במסכת אירועים ארוכת טווח, אשר בוצעו במספר רב של הזדמנויות, פעם אחר פעם, וכאמור תוך שהמערער מנצל את המפגשים עם המתלוננת ואת כמיהתה לקיים עמו קשר לצרכיו המיניים. כן צוין כי למערער היו מספר רב של הזדמנויות לעצור את המעשים, אך הוא המשיך לתכננם ולבצעם.

חומרה יתירה ייחס בית המשפט לכך שהמערער ניסה לשדל את המתלוננת להיענות לנסיונותיו לבצע בה מעשי סדום באמצעות מתנות, ולכך שצילם אותה עושה כן, ובכך "הוסיף ממד נוסף של השפלה ופגיעה בפרטיות למעשים החמורים ממילא".

עוד ניתן משקל מיוחד לנזק המשמעותי והמתמשך שנגרם למתלוננת, כעולה מתסקיר נפגעת העבירה.

8. לאחר שסקר את מדיניות הענישה הנוהגת, קבע בית המשפט כי בהתחשב במהות וריבוי המעשים; בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות; במידת הפגיעה בערכים אלה; ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, מתחם הענישה ההולם נע בין 6 ל-12 שנות מאסר בפועל.

9. לאחר שפורטו השיקולים הרלוונטיים בטרם גזירת הדין, ובכלל זה שיקולי שיקום והרתעה; הודאת המערער, אשר בעטיה נחסכה עדותה של המתלוננת בבית המשפט; וכן חלוף הזמן מביצוע העבירה, גזר בית המשפט קמא על המערער, כאמור, 10 שנות מאסר בפועל, ועונשים נלווים, כמפורט בפסקה 1 לעיל.

טענות הצדדים בערעור

10. לשיטת המערער, הן מתחם הענישה שנקבע בעניינו הן עונש המאסר שהוטל עליו בתוך המתחם סוטים לחומרא ממדיניות הענישה הנוהגת, וזאת מבלי שניתן משקל ראוי לנסיבות ביצוע העבירות, אשר לשיטתו תומכות בעונש קל יותר מזה שנגזר עליו בפועל.

אשר למתחם העונש שנקבע, טען המערער כי שגה בית משפט קמא כשמיקם את נסיבות ביצוע עבירת מעשה הסדום "במדרג החומרה הגבוהה של מעשים מסוג זה", וכי היה עליו ליתן משקל לקולא לעובדה שלא הופעל כוח במהלך ביצוע המעשים.

כן נטען כי שגה בית משפט קמא בכך שניתן משקל לחומרא לנזק שנגרם למתלוננת, בלא להתחשב בכך שלשיטתו, "חלק מהותי" מהנזק שנגרם למתלוננת מקורו בהשפעות שהיו למות אמה כשנתיים לאחר ביצוע העבירות.

עוד נטען כי לא היה מקום לשקול את ניצולו של המערער את "כמיהתה" של המתלוננת לקיים עמו קשר לאחר שנפרד מאמה, כנסיבה לחומרא, וזאת מאחר שקביעה זו אינה חלק מעובדות כתב האישום, ומכיוון שאותה "כמיהה", הנובעת מהקשר הרגשי בין הורה לילדיו, הינה חלק בלתי נפרד מנסיבות ביצוע עבירות מין במשפחה, ואינה מהווה נסיבה ייחודית למקרה הנדון.

המערער הוסיף וטען כי בית משפט קמא החמיר יתר על המידה בגזירת עונשו בתוך המתחם, תוך שלא ייחס משקל מספיק לנסיבותיו המקלות, ובכללן הודאתו בעבירות; נסיבותיו האישיות הקשות, כפי שפורטו בערעור שלפניו; פרק הזמן הממושך שחלף ממועד ביצוע העבירות ועד להרשעתו בדין; וכן שיתוף הפעולה של המערער עם רשויות אכיפת החוק.

לבסוף נטען כי הפיצוי שנפסק למתלוננת הוא גבוה ואינו מתחשב בעובדה כי למערער אין כל מקור הכנסה, ובפועל אינו יכול לעמוד כלל בתשלום הפיצוי.

11. מנגד, סבורה המשיבה כי יש לדחות את הערעור. בתוך כך מדגישה המשיבה את מספרן הרב של עבירות המין שבהן הורשע המערער, ובכלל זה הרשעתו בעבירה של מעשה סדום. כמו כן עמדה המשיבה על השלכותיה הקשות של הפגיעה המינית במתלוננת.

בהתייחס להשגותיו של המערער על גובה הפיצוי הכספי בו חויב, צוין כי השלכות מעשיו של המערער מצדיקות השתתפות פיצוי משמעותי, וכי הפיצוי לא שולם עד היום, למרות העובדה שהחוב נפרס לבקשתו. משכך, ביקשה המשיבה להותיר את סכום הפיצוי על כנו.

12. לצורך הדיון בערעור הוכנו תסקיר משלים מטעם שירות המבחן למבוגרים וחוות דעת משלימה מטעם המרכז להערכת מסוכנות.

מהתסקיר המשלים עולה כי המערער בעל דפוסים עברייניים בולטים, מתקשה להבין את התנהלותו השלילית ומשליך את התנהגותו על גורמים סביבתיים, דוגמת התמכרותו לסמים ומצבו הבריאותי. עוד עולה כי המערער מביע עמדה אמביוולנטית בנוגע להשתלבותו בטיפול בהתמכרות בסמים, וכי סירב להשתלב בקבוצה פסיכו-חינוכית לעברייני מין.

מחוות הדעת המשלימה עולה כי המערער הוא בעל דחפים מיניים מוגברים אשר מלווים בעיסוק יתר במין ובנטיה להתנהגות פורצת גבולות, חסרת אחריות ופוגענית, וכי הוא מתקשה להבין את ההשלכות הפוגעניות שיש למעשיו על סביבתו.

בסיכומי של דבר, שב המרכז להערכת מסוכנות על קביעתו כי רמת המסוכנות המינית הנשקפת מהמערער היא בינונית.

דיון והכרעה

13. דין הערעור להידחות.

14. הלכה היא כי אין ערכאת הערעור מתערבת בחומרת העונש שנקבע על ידי הערכאה הדיונית, אלא בנסיבות חריגות בהן נפלה טעות מהותית ובולטת בגזר הדין, או שעה שהעונש שהוטל חורג באופן קיצוני מהענישה המקובלת במקרים דומים (וראו ע"פ 6807/17 פלוני נ' מדינת ישראל (24.4.2018)). עניינו של המערער אינו נמנה עם אותם המקרים החריגים המצדיקים את התערבותו.

15. בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה שיש לראות בעבירות מין בכלל, ובעבירות מין בקטינים בפרט. בין היתר, נקבע כי על העונש המושת על מי שהורשע בביצוע עבירות מין בקטינים לבטא את הסלידה ממעשים אלו (ראו: ע"פ 8671/17 פלוני נ' מדינת ישראל (29.4.2018)). הדברים יפים שבעתיים מקום בו עסקינן בעבירות מין בתוך המשפחה, בהן מופרת המחויבות המוסרית להגן על שלומם הגופני והנפשי של הנתונים למרותו של עבריין המין, לטובת סיפוקו המיני ומימוש גחמותיו.

כפי שקבעתי במקום אחר, בעניין בו נדונו חומרתן של עבירות מין שביצע אדם בבנותיו הקטינות:

"חומרתם של המעשים אף מתעצמת, נוכח העובדה שבוצעו בתוך התא המשפחתי המצומצם, בבית המגורים של המשפחה, במסגרת שאמורה היתה להיות מבצר המוגן של הבנות הקטינות. תחת שישמש להן כמקום הבטוח ביותר עלי אדמות, הפך ביתן של המתלוננות לבית כלא עבורן. תחת שאביהן יגונן עליהן כחומת מגן מפני פגיעות העולם שבחוץ, הפך הוא עצמו להיות אויבן הגדול ביותר, מבלי שהיתה להן כל אפשרות לברוח מפניו ולהתגונן מפני פגיעותיו הקשות, החוזרות ונשנות. במעשיו פגע המערער פגיעה אנושה באמון הטבעי, הפשוט, שנתנו בו בנותיו הקטינות, באופן שספק אם יוכל אי פעם לתקון" (ע"פ 9058/16 מדינת ישראל נ' פלוני, בפסקה 39 לפסק הדין (7.3.2018)).

דברים אלו נכונים אף לענייננו. חומרה יתרה יש לראות באופן ובנסיבות הפרטניות שבהן ביצע המערער את עבירות המין בבתו. במסכת העובדתית שתוארה בכתב האישום, יש כדי ללמד על התנהלותו המחושבת והמתוכננת של המערער, שלא בחל בשימוש במעמדו ההורי ובתלותה המוחלטת של המתלוננת בו כדי לבצע בה את זממו.

במקום לגונן על בתו הקטינה ולשמש לה משענת ותמיכה במצב שבו הייתה נתונה בשל גירושי הוריה, בחר המערער לנצל את גילה הצעיר ואת ביקוריו בבית אמה, כמו גם את ביקוריה בביתו, לצורך סיפוק גחמותיו המיניות. המערער עשה כן מספר רב של פעמים ולאורך תקופה ממושכת.

כאבה הרב של המתלוננת והשלכות הפגיעה בה הונחו בפני בית משפט קמא ובפנינו במסגרת תסקיר נפגעת העבירה. כאבה של המתלוננת ופחדה מהמערער עולים גם מדבריה, כפי שהובאו בפנינו על ידי באת-כוח המשיבה במהלך הדיון, אשר במסגרתם הביעה המתלוננת את התנגדותה להפחתה בעונש המאסר שהושת על המערער ולהתערבות בפיצוי הכספי שנפסק לטובתה, תוך שאמרה: "אני מבקשת שלא יקחו לי את 10 השנים של השקט שנתנו לי".

16. נוכח חומרתם האמורה של מעשי המערער ונסיבותיהם, אנו סבורים כי אף אם העונש שנגזר על המערער נוטה, במידת מה, לחומרא, אין בו כדי סטייה מהותית מהענישה המקובלת בנסיבות דומות באופן אשר מצדיק את התערבותנו בשיקול הדעת המסור לערכאה הדיונית בעניין זה.

17. כמו כן נתנו דעתנו לפיצוי הכספי אשר נפסק לטובת המתלוננת, ולא מצאנו כי יש להתערב בו.

18. אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, י"ב באב התשע"ח (24.7.2018).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה
